

Συνοχή Κειμένου

- Σχετικά με τη Συνοχή του κειμένου, χρήσιμες είναι οι πληροφορίες που δίνονται στην ομώνυμη ενότητα (εντάσσεται στο κεφάλαιο «Αφήγηση»: III. Οργάνωση του λόγου. Συνοχή κειμένου) του σχολικού βιβλίου Εκφραση-Εκθεση. Γενικό Λύκειο. Τεύχος Α.

- Μια σειρά προτάσεων αποτελούν **κείμενο** μόνο εφόσον υπάρχει **συνοχή** μέσα στις προτάσεις και ανάμεσα σ' αυτές, όταν δηλαδή η ερμηνεία και κατανόηση ενός στοιχείου της πρότασης εξαρτάται από την ερμηνεία κάποιου άλλου, στο οποίο αναγκαστικά καταφεύγει κανείς για μια αποτελεσματική ανάγνωση του κειμένου. Στην περίπτωση αυτή, λοιπόν, «υφαινόνται» – διαπλέκονται τα νοήματα, και οι προτάσεις αποτελούν ένα **συνεκτικό σύνολο / κείμενο**. **Τη συνοχή την πετυχαίνουμε, όταν με τους κατάλληλους τρόπους μεταβαίνουμε φυσικά και λογικά από τη μια λέξη στην άλλη, από τη μια πρόταση στην άλλη, από τη μια περίοδο στην άλλη και από τη μια παράγραφο στην άλλη χωρίς κενά και χάσματα**. Τέτοιοι τρόποι είναι οι ακόλουθοι:

α. Η χρήση **διαρθρωτικών λέξεων και εκφράσεων**, που σηματοδοτούν καθαρά τις σχέσεις συνοχής:

- δηλαδή, με άλλα λόγια, για να γίνω σαφέστερος, πιο συγκεκριμένα, κ.τ.λ. (που εισάγουν **επεξήγηση**).
- επειδή, διότι, γι' αυτό το λόγο, έτσι, μ' αυτό τον τρόπο, κ.τ.λ. (που δηλώνουν **αίτιο – αποτέλεσμα**).
- επομένως, λοιπόν, συγκεκριαλιώνοντας, επιλογικά θα λέγαμε ότι, για να συνοψίσουμε, συνεπώς, συμπερασματικά..., κ.τ.λ. (που δηλώνουν **συμπέρασμα - συγκεκριαλίωση**).
- αλλά, όμως, αν και, εντούτοις, εξάλλου, άλλωστε, ωστόσο, από την άλλη πλευρά αντίθετα, κ.τ.λ. (που δηλώνουν **αντίθεση**).
- είναι αξιοσημείωτο ότι..., θα ήθελα να τονίσω..., να επιστήσω την προσοχή..., κ.τ.λ. (που δηλώνουν **έμφαση**).
- και, επίσης, πρώτο, δεύτερο, κ.τ.λ. (που δηλώνουν **προσθήκη**).
- πρώτο..., δεύτερο..., καταρχάς, τελικά, το επόμενο επιχείρημα..., κ.τ.λ. (που δηλώνουν **απαρίθμηση επιχειρημάτων ή εισαγωγή μιας καινούριας ιδέας**).
- ύστερα, προηγουμένως, εν τω μεταξύ, έπειτα, αργότερα, όταν, στη συνέχεια, κ.τ.λ. (που δηλώνουν **χρονικές σχέσεις**).
- αν, εκτός αν, σε περίπτωση που..., κ.τ.λ. (που δηλώνουν **όρο – προϋπόθεση**).

β. Η **επανάληψη** μιας λέξης / φράσης (π.χ. ο μηνυόμενος, στο μηνυόμενο).

γ. Η **παράλειψη** μιας λέξης / φράσης που ήδη αναφέρθηκε (π.χ. όμως ομολόγησε, ενν. ο μηνυόμενος).

δ. Η **αντικατάσταση** μιας λέξης με **αντωνυμία** (ο οποίος = ο μηνυόμενος), με **επίρρημα** (στη Σοβιετική Ένωση, όπου...), με **άλλη συνώνυμη λέξη** (ο μηνυτής = ο ενάγων) κ.τ.λ.

ε. Η χρήση **συνυπώνυμων** και **υπερώνυμων** λέξεων (ο ταξιδιωτικός πράκτορας, ο καθηγητής, ο δικηγόρος → ο επαγγελματίας).

στ. Η χρήση του **όλου** και των **μερών** του (π.χ. προκαταβολή, υπόλοιπο → συνολική αμοιβή).

ζ. Η χρήση **γενικότερου όρου** (π.χ. φοιτητές, σπουδαστές, μαθητές → σπουδάζουσα νεολαία).

η. Η χρήση λέξεων που ανήκουν στον **ίδιο χώρο** και παρουσιάζουν νοηματική συγγένεια (π.χ. δραχμές, ποσό, συνολική αμοιβή).